

397

abril 2016 • revista mensual
Any 36è • PVP 3,00 €
edita Fundació Roca Galès

cooperació

CATALANA

Llibreries cooperatives

Les nostres cooperatives: **Llibreries cooperatives, activisme social i cultural.**

Entrevista: **Anna Monjo, directora d'Icaria editorial.**

ISSN 1133-8415

9 771133 841150

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditores.com

“un servei jurídic compromès i de qualitat”

 Col·lectiu Ronda
ASSESSORIA JURÍDICA LABORAL ECONÒMICA SOCIAL

Barcelona - Cerdanyola - Granollers
Mataró - Mollet del Vallès - Rubí
despatxos associats:
Girona · Lleida · Tarragona · Tortosa · Vilafranca del P.

www.cronda.coop
crondaweb@cronda.coop

Cooperativisme i economia social

- Assessorament integral a cooperatives, associacions, fundacions i altres entitats d'economia social · Autoocupació i plans d'empresa · Consultoria i auditoria · Mediació en conflictes societaris

Drets de les persones i els col·lectius

- Dret civil, penal i administratiu · Dret de família · Separacions, divorcis · Danys i perjudicis · Accidents de circulació i de treball · Arrendaments · Dret fiscal · Habitatge, urbanisme i medi ambient · Estrangeria · Violència de gènere

Defensa dels treballadors/es

- Assessorament laboral i Seguretat Social · Acomiadaments · Reclamacions · Dret sindical · Regulació d'ocupació · Negociació col·lectiva · Pensions · Accidents i prevenció de riscos laborals · Malalties professionals · Plans de pensions

SUMARI

4 / TORNAVEU

Pep Duran, llibreter

5 / EDITORIAL

Llibreteries cooperatives

6 / EL NOSTRE MÓN

Agnès Giner

9 / COOPERATIVES DE CATALUNYA

La gestió cooperativa i el futur sostenible

Confederació de Cooperatives de Catalunya

10

10 / LES NOSTRES COOPERATIVES

Llibreries, plaça de confluència i activisme cultural i social

De cara a Sant Jordi hem visitat, a tall de mostra, quatre llibreries cooperatives, arrelades al territori i activistes socialment, culturalment i cooperativament. I també us oferim un llistat de les llibreries cooperatives d'arreu de Catalunya. Per Sant Jordi, busca la teva! Pep Valenzuela

14 / ENTREVISTA

Anna Monjo, directora d'Icària editorial

L'economia solidària ha arribat per quedar-s'hi.

Montse Pallarès

17 / PREMIS FRG 2016

La Nit de la Fundació Roca Galès

Una crònica de l'acte de lliurament dels Premis Fundació Roca Galès, atorgats a persones, entitats o empreses per les seves trajectòries en els àmbits del cooperativisme i l'economia social i solidària; la defensa del mediambient, l'educació ambiental i la sostenibilitat; i, el benestar social. El primer dels esdeveniments de celebració del 40 aniversari de la Fundació, que celebra al llarg de l'any 2016.

Montse Pallarès

17

19 / FINANCES COOP

La necessitat de les seccions de crèdit de les cooperatives agràries

Vanessa Campos i José ramón Sanchis

21 / RESSENYA

Qüestió de principis

Josep Busquets

22 / RESSENYA

Recomanacions per a Sant Jordi

La Canibal SCCL

23 / SALUT COOPERATIVA

Salut intestinal

Laura Sánchez

23

24 / HUMOR GRÀFIC

Primer Concurs Internacional d'Humor Gràfic i Drets Laborals

3r Premi

Ferran Martí, "Ferran"

25 / COOP CALM

Cuina fàcil, bona per a tu i per al territori

Partir peres... i el que faci falta

Carles Xiberta

25

26 / BIBLIOTECA

Donació de llibres

Retalls

Elisenda Dunyó

CRÈDITS

Editora Fundació Roca Galès Redacció i Administració Aragó, 281, 11 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - Fax 93 487 32 83 - cc@rocagales.cat - www.rocagales.cat - Twitter: @rocagales
Coordinació Agnès Giner. Consell assessor Miquel Corna, Enric Dalmau, Agnès Giner, Ma. Lluïsa Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarès, Jordi París, Joseba Polanco, Esteve Puigferrat, Olga Ruiz i Quim Sicília. Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits. Foto portada: Buc de llibres, llibreria cooperativa de Mataró © Pep Valenzuela. Disseny, maquetació i producció Gina Rosquelles i Pol-len edicions, scl Dipòsit legal B-22.823/80 I.S.S.N. 1133-8415.
Aquesta revista ha estat impresa sobre paper certificat FSC® i amb tintes provinents d'olis vegetals

Amb el suport de:

Un parell de preguntes (que en són tres) a **Pep Duran Oller** (Argentona, 1944), llibreter i traginer de contes

3

Com i quan has sentit a parlar del cooperativisme?

He estat vivint el cooperativisme des de mitjans dels anys setanta, una època en què entre cinc companys, provinents de diferents disciplines, vàrem obrir la llibreria Robafaves a Mataró. La vàrem constituir com una cooperativa de treball associat, amb l'objectiu de servir a l'expansió de la cultura amb la pràctica del comerç de venda de llibres, i amb la creació d'activitats que tenien com a finalitat la formació de lectors i la difusió de la lectura.

Durant gairebé quaranta anys, vàrem assajar, experimentar i consolidar una manera d'interrelacionar el conjunt de la llibreria amb la societat on estàvem ubicats, i vàrem rebre el reconeixement del públic lector, del conjunt de la societat civil, de les organitzacions professionals i de l'administració de la ciutat, del país i de l'Estat.

Ara, ja jubilat de l'estructura empresarial cooperativa, continuo pensant que el cooperativisme i la intercooperació constitueixen una manera, tot i que imperfecta, útil i necessària per a atendre les necessitats de les persones i per a desenvolupar la nova economia. Tots acceptant els errors, que, si es fan visibles, es poden superar.

Continuo pensat que la lectura de llibres ajuda a prendre consciència de la nostra realitat exterior (de la relació entre les persones, de la història, de la ciència...) i de la nostra realitat interior: la relació amb nosaltres mateixos i el coneixement aproximat del que som i el perquè de la nostra existència.

Per aquest motiu, a hores d'ara, edito llibres i explico contes oralment. Faig la funció de comunicar a través dels llibres i dels seus continguts. Tenint molt clar que els llibres són només el suport físic, instruments i pretextos per a relacionar-nos entre les persones, per a deixar que les paraules que contenen prenguin ressonància en la veritat de cadascú.

Llegir llibres és útil i engrescador, difondre llibres és necessari, editar llibres és una decisió, escriure per a publicar en llibres és una aportació al conjunt de l'existència. Tot plegat es fa en cooperació.

1

Què et sembla atractiu del cooperativisme?

Que sorgeix de la necessitat natural de compartir una experiència implicant-se, cadascun de nosaltres, amb els recursos personals de què disposa. El cooperativisme dona estructura a aquesta necessitat, intenta regular-la, proposa igualtat, responsabilitat i retorn just als recursos que cadascú aporta, i a través de decisions democràtiques.

2

Què no et convenç del cooperativisme?

De la mateixa manera que engresca a la participació en les decisions, comet errors en la posada en pràctica de l'ideal cooperativista. El discurs idealista mobilitza la consciència dels socis, i la pràctica diària mostra les seves contradiccions en el dia a dia. Aquesta separació, no assumida, entre ideal i realitat, provoca en el conjunt d'aquesta realitat moltes distorsions, que els més ràpids en la percepció del conflicte, uns pocs, les aprofiten per als seus interessos particulars.

Llibreries cooperatives

Durant tot aquest 2016, la sensació de pas del temps és un leit motiv per a la Fundació Roca Galès i per a la revista *Cooperació Catalana*. El fet d'arribar als quaranta anys de vida ens fa tenir més presents els embats de Cronos i ser conscients de la importància de seguir forjant la nostra història.

Aquesta colla d'anys referma les nostres conviccions, i la certesa d'estar construint un món més just mitjançant les eines del cooperativisme ens ajuda a tirar endavant aquest projecte.

El passat 11 de març, la Fundació Roca Galès va atorgar els seus premis —en podeu llegir una crònica en aquest número— en el primer dels actes de celebració del quarantè aniversari. La fotografia de la Núria Esteve, presidenta honorífica de la Fundació que

n'ha estat patrona i presidenta, en el moment de lliurar el Premi Jacint Dunyó al cooperativista Ivan Miró en representació de La Ciutat Invisible, és una metàfora dels lligams que establim entre present, passat i futur. Entre Jacint Dunyó i els cooperativistes d'avui dia. Entre les lluites antigues i les noves. Entre la memòria i la realitat i l'esperança. Així mateix, els premis atorgats a Som Energia i L'Olivera són mirall i llum d'aquest món que construïm dia rere dia.

Aquest, a més, serà un altre mes d'abril ple de llibres. Podeu llegir el nostre reportatge sobre llibreries cooperatives, si és que encara no sabeu on triar les lectures, d'històries, com la nostra, i de primavera. Gaudiu de la lectura i llegiu cooperativisme. ■

LA COBERTA/ Llibreries cooperatives, arrelament al territori i activisme social, cultural i cooperatiu.

Foto: Buc de llibres, llibreria cooperativa de Mataró © Pep Valenzuela.

Fira del Mercat Social de Mallorca

La segona edició de la Fira del Mercat Social de Mallorca, que es va celebrar el cap de setmana del 19 i el 20 de març al pati de la Misericòrdia de Palma, es va caracteritzar per l'augment de la participació, que enguany va arribar a quaranta-dos expositors.

Representants del sector de l'agricultura ecològica, la sostenibilitat ambiental, el comerç just, la inserció social, el cooperativisme, l'educació, la cultura, la banca i altres serveis amb criteris ètics van ser presents en aquesta segona edició del Mercat Social de Mallorca. La Fira del Mercat Social és un projecte de l'associació Mercat Social Illes Balears per a acostar a les persones consumidores les alternatives de consum responsable i per a fomentar el coneixement mutu i la cooperació entre les iniciatives que ofereixen productes i serveis amb valors afegits socials, ecològics i ètics.

Els organitzadors consideren que ara és un bon moment per a donar visibilitat a aquestes iniciatives perquè la crisi ha estimulat la demanda ciutadana d'alternatives de consum responsable, en posar de manifest de forma clara les conseqüències socials negatives del model econòmic dominant, guiat únicament per la maximització del lucre privat a costa del que sigui.

Entre els expositors d'enguany, hi va haver molta presència de l'agricultura ecològica, tot i que el sector de l'energia també va ser un dels protagonistes de la fira, amb les alternatives de consum responsable, amb la presència de cooperatives per a la compra conjunta de cotxes elèctrics o la de de Som Energia.

També la banca ètica hi va representar un paper molt important, amb diverses xerrades, presentacions de llibres i col·loquis i amb la presència de l'Associació Fiare Illes Balears en el camí cap a la creació d'una cooperativa de banca ètica, i de Caixa Colònia i el seu lema d'estalvi ètic. A més, hi van participar experts en el tema, com ara Ugo Biggeri, amb la presentació del seu llibre *El valor del dinero. Banca, finanzas y ética más allá del mito del crecimiento*.

Miquel Ensenyat, president del Consell de Mallorca, que va ser present al mercat, va manifestar que "aquesta fira és important perquè la gent conegui que hi han alternatives que permeten un altre tipus d'economia més social i solidària que moltes vegades no s'usen perquè no es coneixen. Per això és important que la gent en pugui fer ús".

Més informació a: www.mercatsocial.org. ■

Abacus Cooperativa aprova el Pla estratègic 2016-2018

El Consell rector d'Abacus Cooperativa ja ha aprovat el Pla estratègic de l'organització per als propers tres anys (2016-2018), un pla que posa l'èmfasi en l'atenció i la fidelització del soci/client i que manté una línia continuïsta amb l'estratègia desenvolupada per la cooperativa durant el període 2013-2015. El nou Pla estratègic d'Abacus Cooperativa té com a conceptes clau la segmentació, l'omnicanalitat i el consum col·laboratiu, uns factors que són considerats cabdals en el sector del retail, i serà presentat a l'assemblea el proper mes de maig.

La línia continuïsta que vol abordar Abacus avança paral·lelament a l'esforç per captar l'atenció del soci/client i retenir-lo gràcies a una proposta de valor personalitzada, adaptada a les diferents necessitats del consumidor i que arribi de la manera més efectiva. És per això que, gràcies a aquesta segmentació, la cooperativa aposta també per l'omnicanalitat, amb l'objectiu d'oferir un servei individual i la possibilitat d'interactuar a través dels diversos canals disponibles.

En aquest Pla estratègic Abacus Cooperativa reafirma, també, el seu compromís amb l'economia col·laborativa i l'apoderament de les persones per fer que aquestes actuïn com a consumidores actives, responsables i crítiques. El darrer Pla estratègic de la cooperativa es va aprovar durant l'assemblea del maig del 2013 i tenia com a prioritat desenvolupar una nova cultura organitzacional, així com reforçar el model de negoci orientat al client.

Abacus Cooperativa, fundada el 1968, té més de 800.000 socis de consum i 478 socis de treball. Dedicada a la distribució de llibres i altres béns educatius, culturals i d'oci a Catalunya, disposa ja de 41 establiments a Catalunya, València, Castelló i les illes Balears. L'any 2018, celebrarà el seu cinquantè aniversari. ■

Nova imatge gràfica de la Fundació Roca Galès

La Fundació Roca Galès, editora de la revista *Cooperació Catalana*, dins el desenvolupament del nou pla de comunicació previst per a enguany arran de la celebració del seu quarantè aniversari, ha presentat el redisseny del seu web, que ha estat elaborat per la cooperativa La Ciutat Invisible. El redisseny significa adaptar-lo a la nova imatge estrenada al començament de l'any, així com racionalitzar els apartats de continguts, més adaptats a la realitat. El redisseny s'ha fet amb criteris d'adaptabilitat a dispositius mòbils i tauletes.

La Fundació Roca Galès també ha redissenyat el seu material de difusió, en aquest cas a càrrec de la cooperativa L'Apòstrof. Es tracta d'un nou tríptic amb continguts actualitzats i de disseny *vintage*, inspirat en les publicacions de l'època daurada del cooperativisme català. L'Apòstrof també ha fet el disseny del nou roll-up, en la mateixa línia de disseny.

Més informació a:
www.rocagales.cat. ■

Assemblea de les Cooperatives de Treball

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC) convoca totes les cooperatives sòcies a participar en l'Assemblea de la FCTC que tindrà lloc el proper 15 d'abril a l'Auditori de Barcelona Activa (c. Llacuna, 162-164 de Barcelona), a partir de les dotze del migdia.

L'assemblea anual és un dels esdeveniments més importants d'aquesta entitat, perquè és el moment en què totes les cooperatives de treball federades es troben i comparteixen temps i espai. Enguany, l'assemblea serà també el moment de conèixer el Pla estratègic i de presentar la Memòria social i econòmica del 2015.

Amb la voluntat de generar el màxim d'espais de trobada i de treball, han preparat, de manera prèvia a l'assemblea, a les nou del matí, els tallers de presentació del Pla estratègic, en els quals conviden a participar totes les cooperatives de treball federades. També han previst un esmorzar cooperatiu a les onze del matí, plantejat com una ocasió per a reactivar la relació entre les cooperatives que conformen la Federació.

Podeu formalitzar la vostra inscripció a l'assemblea i als tallers de presentació del Pla estratègic, així com consultar la Memòria social i econòmica del 2015, al web:

www.cooperativest treball.coop. ■

Literal 2016 – Fira d'idees & llibre radical

La segona edició de Literal, Fira d'Idees & Llibres Radicals, comptarà amb la col·laboració de més de seixanta editorials i llibreries. Tindrà lloc els dies 13, 14 i 15 de maig al complex fabril Fabra i Coats (c. Sant Adrià, 20 de Sant Andreu de Palomar de Barcelona). Literal és una fira d'idees i llibres radicals de Barcelona que aplega editorials, llibreries, autors i autores, lectores i lectors per compartir, discutir i somniar, sobre el món en què vivim i les possibles maneres de transformar-lo. Des de la cultura i el pensament crítics, la fira presentarà la millor literatura crítica, compartint-la amb qui la crea. Literal entén per llibres radicals totes les publicacions, siguin del gènere literari que siguin, que, independentment del seu format, transmetin idees per a la reflexió i la transformació de l'ordre social existent de dalt a baix. En aquest sentit, una editorial de llibre radical és la que publica materials de pensament crític per a la reflexió i la transformació radical de la societat. La cultura i l'economia social són els elements que s'uneixen per tirar endavant la fira. Literal és un projecte professional que es gestiona amb un pressupost total de prop de 30.000 € i que genera tres llocs de treball dins la cooperativa Cultura21. Les vies de finançament de Literal són quatre: les inscripcions de les editorials i llibreries, els patrocinadors cooperatius (Col·lectiu Ronda, COOP57 i la XES), una subvenció municipal de l'Ajuntament de Barcelona i el micromecenatge a través de Werkami, ja en funcionament a: www.verkami.com/projects/14540-literal-2016. Amb aquestes quatre vies de finançament asseguren la viabilitat de la fira i la implicació de totes les parts que hi participen, les editorials i llibreries, l'economia social i cooperativa, la institució i el públic. Literal 2016 combinarà l'exhibició dels llibres de les diferents editorials amb conferències i activitats organitzades per les entitats que la promouen per parlar dels temes actualment més candents, música i lluita, filosofia i gènere, els nous periodismes, economia crítica i cultura lliure. Així hi hauran, també, entrevistes, firma de llibres, música negra, cervesa artesana i molt més.

Més informació a: #Literal2016, www.literalbcn.cat. ■

Primavera Coop: La primavera Sants altera!

El cap de setmana del 9 i 10 d'abril, les cooperatives de Sants, a través d'Impuls Cooperatiu de Sants, van celebrar la Primavera Coop, la Festa / Fira de l'Economia Social i Solidària de Sants.

El dissabte 9, a partir de les onze del matí, la santsenca plaça Bonet i Muixí va acollir el mercat agroecològic i la fira de projectes cooperatius, tallers i xerrades, activitats infantils i espai de criança, un vermut musical i un dinar cooperatiu. El diumenge 10, va tenir lloc un mercat d'intercanvi.

El passat 17 de març, va tenir lloc al Koitton Club, el primer dels actes de #PrimaveraCoop, amb el visionament del documental d'Eulàlia Comas *Economia col·lectiva. L'última revolució d'Europa 1936-1939*, que vas ser presentat per la seva directora.

Impuls cooperatiu de Sants neix per impulsar experiències que afrontin la resolució de les necessitats col·lectives des de pràctiques autogestionàries, emancipadores i solidàries; i per promoure un canvi del model econòmic cap a una societat postcapitalista, equitativa i sostenible, en què la vida de les persones i la cura de la natura estiguin situades al centre de les pràctiques.

Més informació a: www.facebook.coop/impulscoop. ■

Per un futur sense nuclears i energèticament sostenible

El propassat dia 1 d'abril, es va celebrar, a la Sala d'Actes del Museu Marítim de Barcelona, la XXX Conferència Catalana per un Futur Sense Nuclears i Energèticament Sostenible (CCFSN). La primera edició la CCFSN es va fer l'any 1986 arran de la catàstrofe de la central nuclear de Txernòbil i es va titular "Riscos i escenaris de tancament de les nuclears". Des de llavors, la conferència l'han organitzada any rere any el Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear per tal de mantenir viva la pressió perquè s'abandoni l'energia fòssil-nuclear i es deixi pas a les energies renovables.

La conferència d'enguany es va dedicar a exposar i justificar la urgent necessitat de tancar les nuclears. Per a això, van convidar Valiantsina Smólnikova, de la Fundació pels Nens de Txernòbil, que va exposar el treball que es fa a Bielorrússia, i es va poder conèixer de primera mà la situació de la societat bielorussa trenta anys després de l'accident nuclear de Txernòbil. Enguany, també es commemora el cinquè aniversari de l'accident de la Central nuclear de Fukushima.

Durant la conferència, també es van projectar els films *No Nukes* (V.O.), *La mentira de Fukushima* i *Txernòbil per sempre*. Al final es va reservar un espai per al debat.

La Fundació Roca Galès s'ha adherit, com cada any, a les nombroses entitats i organitzacions col·laboradores que hi donen suport.

El Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear és una associació sense afany de lucre que des del 1980 agrupa persones de les ciències i de les tècniques preocupada per la insostenibilitat dels sistemes energètics actuals, tant a Catalunya, com a l'estat espanyol i al món. Consideren que els sistemes energètics són insostenibles tant des del punt de vista ecològic, com econòmic, social i cultural, ja que són ineficients i es basen en fonts d'energia brutes i no renovables.

Més informació a: www.energiasostenible.org/ca/gctpfnn. ■

La gestió cooperativa i el futur sostenible

Confederació de Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

Ja s'ha fet públic el lema del Dia Internacional de les Cooperatives 2016: "El poder d'actuar per a un futur sostenible", per mitjà del qual es vol vincular la decisió de dirigir la cooperativa amb la de conduir-la cap a un futur sostenible, ja que el present no ho és pas.

Aquest lema també ens parla de la necessitat de dirigir l'empresa. El "poder d'actuar" exigeix gestionar, i això vol dir que la cooperativa, conscientment, ha d'anar cap a la sostenibilitat, cosa que exigeix que els òrgans de govern de l'empresa s'alineïn en aquest sentit. Conseqüentment, és imprescindible que la cooperativa posi per escrit allò que vol fer i després ho desenvolupi; ens referim, és clar, a la planificació de la gestió. La cooperativa, permanentment, ha de desenvolupar les eines de gestió tenint en compte, en primer lloc, la planificació estratègica i la planificació de gestió anual com a elements bàsics, i, en segon lloc, desenvolupant noves eines que podem considerar com a elements que desenvolupen línies dins aquestes dues eines principals de gestió. Ens referim al pla d'acolliment de socis, al pla d'igualtat, al pla de comunicació interna i externa, a la mesura dels nivells de satisfacció de les persones, al pla de formació i a tot un seguit d'eines que haurem de desenvolupar en la mesura que sigui necessari. A vegades, aquestes eines no han de ser necessàriament documents independents, sinó que poden integrar-se dins el pla de gestió, si la cooperativa és de petita dimensió. Amb totes aquestes eines conduïm la cooperativa, i sempre les hem de pensar en clau de sostenibilitat, ja que la gestió ha de ser sostenible

en els tres vessants: persones, medi ambient i economia.

Fa relativament poc temps, el 2014, l'ACI va organitzar el Dia Internacional de les Cooperatives sota el lema "La sostenibilitat cooperativa: Les empreses cooperatives aconseguixen el desenvolupament sostenible per a tothom"; però veiem que el canvi climàtic segueix el seu curs i continua degradant el medi ambient; i l'economia, aquests últims anys, també ha continuat evolucionant molt negativament; tots dos factors van aconseguint que els nivells d'empobriment i les desigualtats no parin de créixer. Per tant, cal insistir, de manera més global, en la sostenibilitat. No parlem només d'una sostenibilitat local relacionada amb el medi ambient, sinó que també ens volem referir a una sostenibilitat de les persones, ja que les dues col·lectivitats: persones i natura, considerats globalment, som al món. I això ens porta a conduir la cooperativa en la producció i en el consum, així com a impulsar la sostenibilitat global en l'entorn local de la cooperativa.

Definitivament, si la cooperativa vol anar cap a un futur sostenible a escala global, aquest futur ha de preveure'l, i després serà responsabilitat dels òrgans de govern de l'empresa, en els respectius nivells de responsabilitat, exigir el compliment d'aquests plans i, si més no, avaluar-ne les desviacions a fi de fer-hi els ajustos necessaris, per tal d'assegurar-nos que se segueix el camí desitjat. És la manera d'aportar, al món, el nostre gra de sorra a la sostenibilitat.

Al llarg dels propers mesos, aprofundirem en el desenvolupament del lema de l'ACI, que combina la

voluntat d'actuació amb la sostenibilitat. Però aquest vessant de voluntat d'actuar, per a nosaltres és sinònim de planificar, gestionar, conduir, la qual cosa és, també, el punt en el qual neix la gestió democràtica. Per tant, tornem a identificar la sostenibilitat amb els principis cooperatius, allà on té el seu més alt grau d'expressió: en el principi que vincula la cooperativa a la comunitat on neix i es desenvolupa; en aquesta comunitat, la sostenibilitat social i mediambiental protegeixen el desenvolupament per no comprometre la possibilitat de les generacions futures de viure en un medi ambient de qualitat. Amb tot, l'ACI ens empeny lluny: clarament exigeix un futur sostenible. No només dins de l'àmbit de la cooperativa, ni tan sols de la seva comunitat, no. Ens indica que hem de construir un futur sostenible, en general, al món. I això vol dir que la cooperativa ha de treballar per la sostenibilitat social i mediambiental al món; entre altres raons, perquè la dimensió del problema social i mediambiental ho exigeix i perquè ja anem fent tard, per a les persones i per a la natura. ■

Llibreries, plaça de confluència i activisme cultural i social

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

“El llibre de paper és un objecte, una eina que la gent valora molt; ni internet ni les edicions electròniques, a diferència dels diaris, han pogut desplaçar-lo.” Ho afirmen persones dedicades al sector, són conclusions i constatacions de l'experiència de treball, en certs casos, fins i tot de dècades.

Fer de llibreter, asseguren, és molt més que vendre. És promoció de la lectura i generació d'activitat cultural i social. Tot i això, la crisi provocada per l'esclat de la bombolla immobiliària i l'especulació financera ha afegit dificultats en aquest sector que, d'una banda, és moltes vegades de “consum extra” i, de l'altra, viu transformacions importants.

Però també s'obren espais d'opunitat que animen una redefinició o accentuació de característiques que indiquen camins per a créixer i tirar endavant, fer i potenciar espais de confluència d'interessos culturals i socials, i alhora crear projectes de vida i de treball amb qualitat, amb molt d'arrelament al territori.

Unànime també és l'atenció creixent a les noves persones lectores, els infants, un aspecte de les llibreries que remet a l'educació com a motor de realització personal i transformació social.

La Caníbal, el Camp d'en Grassot (Barcelona)

Cooperativa de treball sense ànim de lucre, aquesta nova llibreria amb dos anys de camí “vol contribuir a la transformació radical de la societat”. El nom, de fet, té origen en el parlamentarisme anglès; és una de les denominacions que els conservadors utilitzaven per estigmatitzar els sectors progressistes. Els llibres, afirma l'Amanda, una de

Libreria La Caníbal a Barcelona.

les tres sòcies, “són per a nosaltres eines de transformació de la realitat, motiu per a trobar-nos i intercanviar coneixements sobre el que ens importa: les formes de governança, els cossos, els afectes...”. Per això, ella i en Jesús Arpal, després de dècades d'experiència en la “precarietat cultural” (comissària d'exposicions, crítica d'art, productora...), decidiren crear aquest espai: “Havíem de prendre una iniciativa, mitjançant el suport mutu i la cooperació, i vam pensar una solució de llarg recorregut: reconstruir un projecte de treball i de vida.”

Amb recursos propis, cursos, sobretot de Barcelona Activa, i un petit i primer finançament d'ASCA, van definir el projecte. Més difícil va ser trobar local a Barcelona. El sector immobiliari “són uns taurons: «Per què voleu una llibreria? Obriu un bar per a guiris!»”, els van dir en algun cas.

Inaugurada el febrer del 2014, el primer any va anar molt malament de vendes. Tot i créixer la xarxa i la clientela, van haver de fer una nova aportació. Una de les tres sòcies inicials marxà, però s'incorporà una sòcia col·laboradora. Ara estan resistint bé, “sortint de pèrdues i a prop del punt d'equilibri”.

Tenen una programació estable d'activitats, on es troben grups com ara el de Mitja Subversiva (fan punt i tertúlia política sobre la problemàtica del tèxtil), un altre de “linuxeres” o encara un altre sobre Noves Masculinitats; participen en fires (com ara Literal). Es fan, també, cursos (“Irrupciones”, sobre creació i lluita política, amb Nancy Garin; “Signar en família”, amb Anna Llupià, llenguatge de signes en català per a nadons i les famílies), que són una altra pota del projecte. Així mateix, hi funciona una cooperativa de consum, La Garangola, i cada dimecres fan la

“Fer de llibreter, asseguren, és molt més que vendre. És promoció de la lectura i generació d’activitat cultural i social.”

distribució de les cistelles: són uns vint socis.

Membres de la Federació de Cooperatives i la XES cerquen formes per a ampliar la intercooperació amb altres llibreries.

La Ciutat Invisible, Sants (Barcelona)

La Ciutat Invisible és un projecte cooperatiu i autogestionari que té com a objectiu la “construcció d’alternatives laborals al treball as-salariat i precari que ens imposa el sistema econòmic capitalista”. La llibreria és la cara visible i l’origen del projecte, “però no és només llibreria, sinó també espai de trobada, socialització, relacions, on es crea aquesta comunitat invisible”, però real i forta.

Va néixer fa poc més de deu anys a partir del “contacte amb la pràctica política autònoma i al caliu dels centres socials okupats de l’Hamsa i Can Vies, on per primer cop ens vam plantejar traslladar els aprenentatges de l’autoorganització i l’autogestió a l’àmbit del treball i l’economia”.

Amb vuit persones sòcies, la cooperativa té quatre àrees: comercial i botiga; assessoria i acompanyament de projectes en l’àmbit de l’ESS; disseny i comunicació (crea imaginariis crítics, disseny de roba, serveis de web); i recerca, formació i investigació de projectes.

La Irene Jaume fa un any i mig que treballa a la cooperativa i a la llibreria, i acaba d’esdevenir-ne sòcia. Ha treballat en els àmbits del lleure, l’educació infantil i el periodisme i la comunicació, i explica que a la botiga també es ven roba, samarretes principalment, des del principi. Però ara “ha agafat una nova dimensió”. Enguany fan una campanya, anomenada Kosturitits, amb estampats propis i producció de proximitat, a Premià de Mar. “És una experiència per a escapar de

La Ciutat Invisible al barri barceloní de Sants.

Buc de Llibres a Mataró.

la indústria tèxtil, que mai no saps d’on ve ni com ha estat fabricada.” Però els llibres són l’eix; hi ha una proposta àmplia de filosofia i teoria crítica, sociologia, gènere, estudis urbans, memòria obrera i temàtiques alternatives, a més de narrativa; també d’infantil, “que ha crescut molt: guanya importància”, explica la Irene. “Fins i tot la concepció, ja que les criatures han de formar part del canvi social.” També han editat quatre llibres. A la llibreria botiga tothom hi fa torn, encara que el pes recau sobre

les dues responsables. “En realitat, tothom fa una mica de tot; no volem que hi hagi gaire departamentalització; cal que tothom tingui idea del que fan els altres i del conjunt.” El funcionament, de fet, és totalment assembleari: tothom sap de tot, i ho comparteix. Nascuda del teixit associatiu i l’arrelament al territori, les sòcies de La Ciutat Invisible continuen participant activament, entre d’altres, en el seu dia a dia, en l’assemblea d’entitats, avui a Impuls Cooperatiu de Sants, un espai de trobada de

LES NOSTRES COOPERATIVES

tots els esforços en aquest àmbit. Totes les àrees es financen amb la feina i els projectes que fan; i els comptes, assegura la Irene, van prou bé. És clar que de tant en tant, com l'any passat, ha calgut demanar algun petit crèdit, de moment per a moviments de caixa.

Buc de Llibres. Mataró

La llibreria cooperativa és molt nova, però l'Esteve Guardiola, la Judith Bosch i la Lourdes Mora acumulen dècades d'experiència a la llibreria Robafaves, que també va ser cooperativa. En tancar aquesta ("va créixer massa, perdent la perspectiva, i la crisi va fer la resta"), van tenir clar que volien seguir en el gremi. "Ja fèiem el que ens agradava i volíem fer una cosa relacionada", explica la Judith.

No va ser fàcil. Però no els mancà ni aquesta visió clara ni gent animant-los, amb propostes i idees per al projecte econòmic. A més, "hi havia pressa per a no perdre la capitalització de l'atur", explica l'Esteve. "Com que teníem l'actiu principal: el coneixement, vam tirar endavant." Això sí, amb una inversió molt petita: 18.000 euros tot plegat. Molt pocs llibres per a començar, i arplegant mobles d'amics i família.

"Fa dos anys que deixem tots els diners per a anar arreglant això", un local al carrer Muralla del Tigre, "que era un magatzem". "Ha estat una experiència molt dura", comenta la Lourdes, "però ja comencem a veure llum; hem fet una feina important: n'estem contents." S'incrementa la venda i fan cada vegada més activitats servei: explicar contes, ensenyar la llibreria a grups escolars, organitzar tallers i xerrades per a apropar la lectura als infants. "Ha estat un èxit rotund, amb molta gent; ens demanen a diferents llocs que ho muntem: escoles, entitats de criança i col·lectius diversos." És clar que hi ha sempre aquell problema que se'n diu "el punt d'equilibri", recorda l'Esteve. Perquè la venda de llibres deixa molt poc. "Segur que som l'empresa més austera de tot Mataró." Així, han anat teixint aquesta xarxa amb escoles; el curs passat van tenir més de vint-i-un grups de

Libreria La Gralla, a Granollers.

visita i sessions de contes. Ha estat molt interessant, així mateix, un intercanvi d'experiències entre la cooperativa formada en una classe de cinquè de primària i el Buc de Llibres. D'altra banda, s'està creant a la ciutat una xarxa de cooperatives. També hi han les aliances amb entitats i institucions culturals. Diversos col·lectius els demanen el local per a reunions i tallers, com ara el d'escriptura dels dimarts; o per a presentacions, com ara la de la revista del Grup d'Història. "Procurem tenir aquesta forta connexió amb el teixit associatiu".

La Gralla, Granollers

Cooperativa des del 1979, La Gralla havia nascut com a llibreria, l'any 1966, "amb la voluntat d'oferir un tractament professional al comerç del llibre i convertir-se en un instrument eficaç davant les carencies culturals, socials i polítiques d'aquell moment". Poc abans, l'any 1976, va contribuir a fundar la cooperativa de segon grau Bestiari, amb altres llibreries arreu del país. En temps de relleu generacional, a La Gralla treballen vint-i-una persones, disset de les quals com a sòcies i les altres quatre com a contractades. En un local molt cèntric, llogat a principi dels noranta, i ampliat després, amb quatre plantes o nivells, que va ser inaugurat el 2004.

"Econòmicament, el negoci va bé", assegura en Jordi Riu, soci i actual responsable de personal, treballador des del 2001. Explica que durant els anys de la dita "bonança, vam tenir cura de fer coixí: la prudència ens han servit molt per a aquests anys més dolents, quan hi ha hagut baixada de vendes". Així, la cooperativa no té problemes de finançament. El crèdit per a l'ampliació ja va ser liquidat, i després no n'ha necessitat més.

Un altre problema és la crisi específica del llibre. "Internet ha fet mal, però no pas pels llibres electrònics (que sembla que no arrenquen gaire) ni per la venda a distància, sinó per les descàrregues il·legals." Hi ha una caiguda forta en la venda de productes com ara els mapes, les guies de viatge, i també el llibre de butxaca. A més de la digitalització del llibre de text.

Al mateix temps, amb la crisi el llibre deixa de comprar-se abans que altres coses: no deixa de ser un article "de més a més". Per a completar, una part important del negoci és la papereria. Aquí, afegeix, durant els últims anys s'han multiplicat les botigues que en vénen material.

A la llibreria, hi ha un espai específic per a exposicions i activitats, l'espai Gralla, on es fan presentacions de llibres, activitats amb els infants, tallers d'escriptura i

Un espai i una funció que són socialment necessaris. En el futur, “més llums que ombres” veuen en general. “Els llençols perduts no els recuperarem”, afirma en Jordi, “però el llibre en paper és un objecte, una eina que la gent valora i per la qual té interès; internet no el substitueix pas. A més, la llibreria és més que vendre; som una plaça

Abacus Sccl	www.abacus.coop
Acció Cultural De Barcelona, Sccl	www.acciocultural.org
Alfa...omega, Sccl	Pl. Maria Aurèlia Capmany, s/n - Sant Joan Despí
Buc De Llibres, Sccl	www.bucdellibres.cat
Espai Contrabandos/Pol·len edicions	www.espaicontrabandos.com
El Llibre, Sccl	Rbla. Països Catalans, 65 - Montcada I Reixac
Els Nou Rals, Sccl	www.elsnourals.cat
La Caníbal, Sccl	www.lacanibal.net
La Ciutat Invisible, Sccl	www.laciutatinvisible.org
La Gralla, Sccl	www.lagralla.com
Rocaguinarda Sccl	www.rocaguinarda.org

Assigura, per exemple, que hi ha “un boom de poesia molt interessant: aquest gènere ha crescut en els darrers anys; sense les llibreries hauria estat difícil o no hi seria”. I parla d’un “nou model de llibreria, amb molt de pes de les presentacions i les relacions,

en activitats no comercials. L'element comercial és bàsic, però si no es fa aquest altre, el primer tampoc no acabaria de tenir ressò". ■

Aragó, 281, 1r 1a - 08009 Barcelona
cc@rocagales.cat

Entitat _____

Nom _____ Cognoms _____

Adreça _____

Codi postal _____ Població _____

Telèfon _____

Correu electrònic _____

NIF _____

☐ Domiciliació bancària: Nom titular: _____
Entitat bancària: _____
Codi BIC: _____

Codi IBAN:

Anna Monjo, directora editorial d'Icària:

L'economia solidària ha arribat per quedar-s'hi

Montse Pallarés
@montpallares

L'Anna Monjo va néixer a Barcelona l'any 1954. És doctora en història i des de l'any 1987 està vinculada a la trajectòria de l'editorial Icària. Icària va néixer, l'any 1976, amb l'objectiu de crear una editorial crítica. Durant els seus quaranta anys de trajectòria, ha mantingut el seu caràcter independent i s'ha convertit en un punt de referència per als moviments socials, el feminisme, el decreixement i l'ecologisme, entre d'altres. Al principi dels anys noranta, Icària va ser una de les primeres editorials a abordar els temes de l'ecologia, els conflictes internacionals i la globalització. En l'actualitat, continua sent una editorial independent, que forma part de la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i està especialitzada en l'assaig i l'activisme social i polític. Entre els títols de l'editorial Icària, podem trobar obres escrites per membres del Patronat de la Fundació Roca Galès. Destaquem *La dimensió cooperativa* (2006), de Jordi Via, Jordi Garcia i Lluís M. Xirínacs; *Praxis de la esperanza* (2006), de Daniel Jover; *Adéu, capitalisme* (2012), de Jordi Garcia; *Educació, treballar, emprendre* (2012), de Daniel Jover; i *Economia solidària per a una Catalunya lliure* (2013), de Jordi Estivill, Jordi Garcia, Jordi Valls i Jordi Via, però també autors estrangers com ara Manfred Max-Neef, Marcos Arruda o Jean-Louis Laville. Aquests llibres pertanyen a la col·lecció que publiquen conjuntament Icària i la Xarxa d'Economia Solidària (XES).

Quins eren els objectius de l'editorial quan hi vas entrar?

Quan vaig entrar a l'editorial, l'objectiu era sobreviure [riu]. Bé, potser no únicament. Però sí que era un dels objectius, i ho continua sent ara. Icària es va crear l'any 1976 en unes circumstàncies molt

“El propòsit de l'editorial era construir una línia crítica de pensament.”

diferents a aquelles amb les quals vaig trobar-me jo quan me'n vaig fer càrrec, l'any 1987. En el seu inici, el propòsit de l'editorial era construir una línia crítica de pensament davant de la realitat que ens tocava viure, el final del franquisme, amb publicacions de filosofia política, feminisme i textos heterodoxos, etc. Aquests llibres eren necessaris en el context en els quals sortien a la llum. Hi havia un públic disposat a llegir-los i a compartir-los, i durant un quant temps aquesta va ser la línia editorial. Durant els anys vuitanta, les coses van canviar. Havia canviat el model, i amb el final de la dictadura i la transició semblava que hi havia una davallada de l'interès pels

llibres de pensament i d'assaig. És com si ja no calgués pensar tant com abans, com si no fos tan necessari. Havíem arribat a la democràcia! I la gent semblava molt més interessada per la literatura. Quan jo vaig entrar a formar part d'Icària, l'editorial ja havia començat a fer aquest tomb. Es començaven a recuperar textos de literatura clàssica, literatura de dones dels anys trenta. Vam començar una col·lecció de biografies d'actrius de cinema estrangeres i d'aquí (que encarregàvem nosaltres), etcètera. Però no vam deixar del tot les ciències socials, orientades cap a l'ecologia, l'anàlisi dels conflictes internacionals i el feminisme. El fet de continuar amb aquesta orientació ens va situar com a referent més endavant.

Així doncs, als anys noranta, una mica abans del 2000, les col·leccions s'obren a espais nous de reflexió, com ara el consum, les

Anna Monjo durant l'entrevista.

Anna és la directora editorial d'Icaria desde 1987.

“I ara perquè a la gent li interessi un llibre has de posar-hi molt de valor afegit.”

relacions Nord-Sud i la globalització, i es tornen a posar al capdavant els textos d'assaig. L'any 1995, neix la col·lecció Más Madera, que es dirigeix a un públic més ampli i que busca oferir textos que expliquen, de manera entenedora, els problemes del nostre temps. I té un gran impacte començant amb textos de Chomsky i Ramonet.

Ressorgeix l'interès per l'assaig, i nosaltres, que sempre havíem mantingut aquesta línia, som allà. Els Fòrums Socials Mundials, de Seattle, fan que se'n multipliqui l'efecte, perquè coincidim amb els mateixos continguts. Fem col·laboracions amb organitzacions que investiguen en aquests temes, i això ens obre un ventall de possibilitats molt interessant i ens situa en una posició bastant privilegiada per parlar sobre i de moviments socials, pau, conflictes, feminismes, deute, consum, sobirania alimentària, etc. L'editorial es manté dins d'aquesta línia durant uns quants anys, i la participació de molta de la gent que treballa a Icaria en aquests moviments socials és fonamental perquè tot això s'esdevingui. La gent ens ve a buscar, però és que nosaltres ja hi som, al carrer.

Quins són els objectius de l'editorial ara, l'any 2016?

Sobreviure, també. Les coses han canviat molt. Els models de negoci han canviat molt amb la crisi. Ha canviat tot. Hi ha menys consum de llibres, per una banda. I, per una altra, no hi ha facilitat per publicar, ja que els ajuts han minvat molt. I en tercer lloc, internet ha canviat les formes d'accedir al coneixement, ofereix molta informació de molts temes en què nosaltres ens hem especialitzat, i molta gent ja en té prou amb el que li ofereix la xarxa. I ara perquè a la gent li interessi un llibre has de posar-hi molt de valor afegit. I has de fer un gran esforç. Suposo que som en un moment d'impàs i els interessos són molt diversos. I cal reinventar-se cada dia. Els objectius continuen sent, si fa no fa, els mateixos que en l'origen: dotar la societat d'eines de reflexió adequades per a crear debat, opinió i per a poder elaborar propostes que critiquin les injustícies. Ajudar a crear consciència crítica i posar el nostre granet de sorra en la millora del món en què vivim. Per això, apostem per investigacions innovadores, encara que la rendibilitat econòmica no sigui considerable, perquè hi han textos i autors que són rendibles des del punt de vista del pensament i de la reflexió més creativa.

I com afronteu aquesta etapa de canvis?

“L'espai Contrabandos ha estat una experiència molt positiva.”

Nosaltres sempre hem fet moltes coses a banda de la feina estrictament editorial: molts debats i conferències. Una tasca que dóna un valor afegit, però que s'ha de fer molt bé, per a ser realment un punt de referència en un món tan ple de soroll. Si no, és molt difícil tirar endavant. Has d'organitzar debats molt atractius per les persones que portes, que tinguin postures interessants i potser contràries entre si, etc. I és molt important constatar com respon el públic que assisteix als actes. Si presentes un llibre, obtens un *feed-back*, veus com reacciona la gent, i això et dóna una informació valuosíssima. De l'altra manera: publicant llibres i prou, sense fer actes, conferències, etcètera, és molt menys gratificant. I també ho fem perquè ens agrada estar en contacte amb la gent que està interessada en aquests temes. La nostra editorial ha estat en contacte constant amb les ONGs, els moviments socials, els centres de recerca, les universitats, els espais de debat, el carrer... Pel que fa a la qüestió del llibre electrònic, encara no s'ha implantat fortament: va lentament. A la gent jove sembla que no els interessa, que prefereixen llegir articles o textos més curts; i la gent més gran encara prefereix continuar llegint en paper, tot i que sí que fan servir l'*e-book* per a recerques, o bé en trajectes amb tren o per a viatges més llargs. Però en el futur suposarà un canvi, un punt d'inflexió. Hi han moltes tasques superposades, i, si hem de mantenir l'editorial en paper i l'editorial de llibres electrònics, caldrà fer un esforç molt considerable. Ara tenim uns vuitanta llibres en format electrònic. També hi ha la qüestió de les plataformes, cadascuna de les quals té el seu sistema operatiu, i has de ser present a totes. Al final, és multiplicar la feina per molt, i el retorn es fa esperar. Podem dir que és una època difícil i de grans reptes.

“L’editorial Icaria, pel seu tarannà i pel de la gent que hi treballa o hi col·labora, sempre ha estat molt a prop dels moviments socials i de tot el que passa al carrer.”

Icaria practica la intercooperació des de fa molts anys. Heu col·laborat amb múltiples ONGs i entitats i en l’actualitat teniu una col·lecció de llibres en comú amb la Xarxa d’Economia Solidària. I també sou presents a l’espai Contrabandos. Com van sorgir aquestes col·laboracions?

L’editorial Icaria, pel seu tarannà i pel de la gent que hi treballa o hi col·labora, sempre ha estat molt a prop dels moviments socials i de tot el que passa al carrer. La col·laboració amb la XES comença l’any 2005, juntament, també, amb l’editorial uruguaiana Nordan Comunidad de Montevideo, que ja ha tancat. En principi, la idea era fer dos, tres o quatre llibres l’any amb l’objectiu d’arribar i fer servei a l’economia social i solidària i tractar els temes concrets que interessaven a aquest sector i que no són tractats per altres editorials. Ara, Icaria i la XES coordinen conjuntament els temes i autors que es publiquen, i també es fa una difusió conjunta de les obres publicades. Des d’Icaria de vegades ens ha fet falta una mica de *feed-back* en determinats títols, perquè no sempre arribem a saber si aquell títol ha agradat o ha fet servei. Però continuem treballant en aquesta línia i ara ja portem vint-i-cinc llibres publicats conjuntament.

I amb relació a la intercooperació, què ens pots dir de l’experiència amb l’espai Contrabandos?

L’espai Contrabandos ha estat una experiència molt positiva. Ha tingut l’objectiu de visibilitzar la feina que fem les editorials independents i ens ha servit per a promoure les coses que fem. És un lloc de trobada, d’intercooperació i de posada en comú amb les altres editorials del sector. També és important pel que

Alguns dels títols publicats per Icaria.

té de contacte amb el públic. Ara, al mes de maig, es farà la segona edició de Literal, Fira d’Idees i Llibres Radicals a la Fabra i Coats, aquest any amb molta volada.

Pel que fa als temes que tracta la vostra editorial, quina diries que és la situació actual?: què és el que es llegeix més o menys?

Hi han temes que han arribat per quedar-s’hi. L’economia solidària n’és un. I tots els temes d’economia que tenen a veure amb la crisi. La globalització també ha tingut molta importància. Els temes de consum també tenen molta repercussió: hi han moltes persones interessades. En canvi l’ecologia, no: l’ecologia costa molt. Ara fa poc ha sortit un llibre que està funcionant molt bé: *Las que limpian los hoteles*, de l’Ernest Cañada. És un llibre que té el doble vessant de crítica social teòric i de testimoniatge. I potser és per això, per aquest vessant de testimoni, identitari, que està funcionant i sortint als mitjans de comunicació. Cada vegada tinc més la sensació

“El camí és vincular els temes propers amb els d’acció col·lectiva.”

que la gent més jove està interessada en temes identitaris, però no em refereixo a la identitat nacional, tot i que també, sinó a qüestions amb les quals se senten identificats en la seva quotidianitat, que es refereixen a la pertinença a determinades sensibilitats i estils de vida. Tots els temes que els interpel·len de manera directa perquè estan parlant de coses que els afecten directament en la seva vida diària. És un fet que comprovem en les xerrades i els actes que organitzem: la presència de públic jove és massiva i majoritària en actes d’aquesta mena; i, en canvi, és més minvada en conferències o actes sobre crisi econòmica, deute, tractats econòmics internacionals o ecologia, perquè no creuen que puguin incidir en aquestes realitats macro. Potser el camí seria vincular de manera creativa els temes propers amb els d’acció col·lectiva. ■

La Nit de la Fundació Roca Galès

Montse Pallarès
@montpallares

L'acte d'entrega dels premis de la Fundació Roca Galès va tenir lloc el passat dia 11 de març, en el marc de la Nit de la Fundació Roca Galès, que es va celebrar a l'Ateneu Barcelonès.

Aquest 2016, any del quarantè aniversari de la Fundació Roca Galès (FRG), l'entitat ha decidit dotar d'una altra dimensió els premis que concedeix i canviar-ne el format. L'essencial, però no ha canviat, ja que l'objectiu és continuar premiant les bones pràctiques cooperatives, mediambientals i de benestar social.

Fins ara, la FRG convocava els Premis Fundació Roca Galès per a premiar articles en tres categories diferents, vinculades als principis de la Fundació i de l'economia solidària i cooperativa:

— el **Premi Periodístic Jacint Dunyó**, per a articles que tractessin sobre la teoria o la història del cooperativisme, així com sobre experiències concretes relacionades amb el món cooperatiu;

— el **Premi Albert Pérez-Bastardas**, per a articles que contribuïssin al coneixement i la preservació del patrimoni natural i/o experiències d'educació ambiental; i

— el **Premi Benet Vigo**, per a articles que aportessin iniciatives i experiències per a contribuir a la construcció d'una societat més equitativa, més igualitària i més pacífica, o bé per a promoure-la. Enguany, la FRG continua tenint clara la funció essencial de la difusió del cooperativisme, de la promoció de la conservació del medi natural i del benestar social, i també la importància d'aquests premis pel que tenen de visibilització i posada en valor de les entitats i les persones guardonades, així com de l'enfortiment dels temes tractats en els articles.

Però també ha vist que era un model que havia quedat exhaurit amb els pas dels anys i que calia dotar-lo

M.P.

d'un nou sentit i un nou format. Així doncs, la FRG ha reformulat de la manera següent els seus premis per a reconèixer públicament la tasca social que desenvolupen les entitats i les empreses de l'economia social i solidària a Catalunya:

— el **24è Premi Jacint Dunyó**, en reconeixement de la tasca que duen a terme persones, entitats o empreses en l'àmbit de la cooperació i l'economia social i solidària, valorant els resultats dels seus treballs ja realitzats, així com la idoneïtat dels seus projectes actuals i futurs.

— el **18è Premi Albert Pérez Bastardes**, en reconeixement de la tasca que duen a terme persones, entitats o empreses en l'àmbit de la protecció del medi ambient, l'educació mediambiental i la sostenibilitat, valorant els resultats dels seus treballs ja realitzats, així com la idoneïtat dels seus projectes actuals i futurs.

— el **7è Premi Benet Vigo**, en reco-

neixement de la tasca que duen a terme persones, entitats o empreses en l'àmbit del benestar social, valorant els resultats dels seus treballs ja realitzats, així com la idoneïtat dels seus projectes actuals i futurs.

Aquesta primera Nit de la Fundació Roca Galès ha estat un èxit, tant pel que fa a l'assistència de públic com pel que fa a l'impacte que els premis han tingut en el sector.

En concret la Fundació Roca Galès va rebre 144 propostes, que repartides en els diferents àmbits són:

- En l'àmbit de cooperativisme i economia social i solidària: proposta per a 4 persones i 24 entitats, de les quals 10 van ser seleccionades com prefinalistes.

- En l'àmbit de medi ambient, educació ambiental i sostenibilitat, es van rebre les propostes per a 2 persones i 22 entitats, de les quals van ser seleccionades com prefinalistes 5.

“Les tres entitats guanyadores, així com el total de les nou finalistes, comparteixen la voluntat de construir un món més just, de crear economia social i solidària i de treballar a favor dels drets de les persones i la conservació del medi ambient.”

- En l'àmbit del benestar social es van rebre propostes per a 3 persones i 21 entitats, de les quals 8 van ser seleccionades com prefinales.

La cooperativa La Ciutat Invisible va guanyar en la categoria de cooperativisme i economia social i solidària (24è Premi Jacint Dunyó). Els altres finalistes en aquesta categoria van ser la Xarxa d'Economia Solidària (que va quedar segona) i el Grup Ecos. La Ciutat Invisible és un projecte autogestionat i cooperatiu, fortament arrelat al territori, que té l'objectiu de construir alternatives laborals dignes al treball precari del sistema capitalista en què vivim. L'activitat de la cooperativa està dirigida a crear i difondre continguts crítics que impulsin processos de transformació política i social. És una cooperativa formada per persones que fa molts anys que fan feina i piquen pedra, metafòricament i no tant.

La cooperativa Som Energia va ser guardonada en la categoria de medi ambient, educació ambiental i sostenibilitat (18è Premi Albert Pérez Bastardes). Els altres finalistes van ser la Societat Catalana d'Educació Ambiental (que va quedar segona) i la cooperativa Celobert. Som Energia és una cooperativa de consum d'energia verda sense ànim de lucre. La cooperativa es va constituir com a tal a finals de l'any 2010 a Girona, i des d'aleshores ha experimentat un creixement geomètric, gràcies a la bona feina, a la consciència social i ecològica de les persones sòcies i a la voluntat de canviar el món. Les seves activitats principals són la comer-

Fotografia amb les guanyadores, finalistes i membres de la Fundació Roca Galès.

cialització i la producció d'energia d'origen renovable i el seu objectiu és el compromís amb el canvi de model energètic actual i assolir un model energètic totalment basat en energies renovables i verdes que respectin el medi ambient i la vida i la dignitat de les persones.

I en la categoria de benestar social va ser premiada la cooperativa L'Olivera (7è Premi Benet Vigo). I les finalistes van ser la Fundació Arrels (segona) i COS Cooperativa de Salut. L'Olivera és una cooperativa d'inserció social que va veure la llum l'any 1974 a Vallbona de les Monges. La seva activitat principal és el conreu de vinya i el d'olivera per a l'elaboració de vins i olis de qualitat, arrelats al territori i amb el component de fer de la feina una experiència vital i emocional. L'entitat exerceix una doble tasca de producció i d'integració laboral i du a terme activitats socials adreçades al personal de la cooperativa (persones amb discapacitat psíquica que es poden trobar en situacions socials desfavorides).

El que tenen en comú aquests premis, a banda de l'obvietat que tots tres els atorga la FRG, és el seu gran impacte social i la quantitat de persones que avalen el projecte, no ja només des de l'economia solidària, sinó també des del dia a dia del carrer i de les experiències representades. Totes tres entitats guanyadores, així com el total de les nou finalistes, comparteixen la voluntat de construir un món més

just, de crear economia social i solidària i de treballar a favor dels drets de les persones i la conservació del medi ambient. Són entitats arrelades al seu territori. Travessa- des per la mirada de les altres, que és la pròpia, i per la dignitat de la feina edificada sobre la solidaritat i la justícia social.

Dani Jover, patró de la Fundació Roca Galès (del qual podeu llegir una entrevista en el número de Cooperació Catalana del mes de març), va exercir de guia i va fer una intervenció que va agradar de manera unànime les persones assistents. La intervenció del Dani va versar sobre la importància de la cultura de la responsabilitat (que vol dir la capacitat de crear respostes) i la cura en les organitzacions (tant en l'àmbit empresarial com en l'humà) i sobre com és de necessari tenir cura de tot allò que ens envolta, de les altres persones i de nosaltres mateixos.

Durant la Nit de l'11 de març, també vam tenir l'ocasió de conèixer, de boca de les guanyadores, el projecte “El canvi d'escala, un revulsiu per al cooperativisme agroecològic?”. La cooperativa L'Aresta és un projecte agroecològic, cooperatiu i autogestionari que té com a objectiu promoure l'agroecologia, la sobirania alimentària, la cooperació social i un món rural viu. El premi que va concedir la Fundació Roca Galès en col·laboració amb l'ACCID consisteix en un ajut de treballs de recerca en cooperativisme. ■

La necessitat de les seccions de crèdit de les cooperatives agràries

Vanessa Campos i Climent, [professora d'IUDESCOOP, Universitat de València](#)

Joan Ramon Sanchis i Palacio, [catedràtic d'IUDESCOP, Universitat de València](#)

El cooperativisme agrari ha disposat d'un instrument financer molt valuós des de quasi els seus inicis. Es tracta de la secció de crèdit, una secció o departament dins de la cooperativa agrària dedicada a canalitzar els estalvis dels socis cooperativistes cap a la inversió de la cooperativa i d'ells mateixos. La seua constitució ha anat unida al sorgiment, també, de les caixes rurals, de manera que aquests dos (seccions de crèdit i caixes rurals) s'han convertit en les entitats financeres especialitzades en el finançament del món rural. Aquesta eina ha sigut clau en el desenvolupament del cooperativisme agrari a comunitats autònomes on aquest ha estat fortament implantat, com és el cas del País Valencià, Catalunya i Andalusia principalment; a més, durant les últimes dècades s'ha estès també a altres autonomies com ara Castella - La Manxa, Aragó, Astúries, etc. Però la manca de regulació en molt casos i la desconfiança que suscita entre polítics i economistes neoliberals per la seua reduïda dimensió, fa que estiguin constantment qüestionades: són necessàries les seccions de crèdit de les cooperatives?, tenen capacitat de gestió suficient per a ser rendibles i eficients?, són un perill per als socis cooperativistes? Aquestes i altres qüestions plantejades generen el dubte fora i dins del sector. No hi ha cap dubte que sense les seccions de crèdit el cooperativisme agrari no haguera pogut desenvolupar les seues activitats amb la mateixa facilitat i eficiència com ho ha fet i molt probablement moltes cooperatives agràries hagueren desaparegut fa temps per falta de finançament. Sobretot si tenim en

Les seccions de crèdit ha afavorit el teixit cooperatiu a el món rural.

compte que ens trobem davant d'un sistema bancari controlat i dominat per una gran banca especuladora i oportunista que busca per damunt de tot la maximització del benefici i uns nivells de rendibilitat que el cooperativisme no pot oferir-li. Les seccions de crèdit, junt amb les caixes rurals i la banca cooperativa en general, han afavorit el teixit cooperatiu i el món rural, compensant les accions d'una banca tan agressiva. Per tant, les seccions de crèdit han sigut, i molt probablement continuaran sent, necessàries per al cooperativisme agrari, sobretot si tenim en compte que amb la crisi financera el procés de concentració del sistema bancari s'ha incrementat encara més i s'ha produït la desaparició d'una part important de la banca social i de proximitat (caixes d'estalvis i cooperatives de crèdit). Quins avantatges tenen les seccions

de crèdit com a intermediaris financers per als cooperativistes i les cooperatives? Clarament, una major eficiència econòmica i una estructura financera més sanejada. Crear una secció de crèdit significa internalitzar les funcions financeres d'una cooperativa, de manera que les fonts de finançament passen a ser més accessibles, més barates i amb unes característiques adaptades a les necessitats reals de les inversions que financen. Enfront d'aquests avantatges econòmics que clarament aconsellen tindre una secció de crèdit, apareixen restriccions derivades del fet que la secció de crèdit no és una entitat de crèdit reconeguda pel regulador bancari i que fan referència a la no-disposició d'una clau bancària, que els impedeix fer una gran part de les operacions bancàries que demanen els socis. Per a resoldre aquest pro-

ARXIU

Les seccions de crèdit han estat i seguiran essent necessàries per al cooperativisme agrari.

ARXIU

Crear una secció de crèdit significa internalitzar les funcions financeres d'una cooperativa.

blema legal, cal que la cooperativa agrària signe un acord amb una entitat de crèdit, i ací és un pot sorgir un altre inconvenient derivat de l'oportunisme dels bancs que tenen com a objectiu absorbir el negoci financer de les seccions de crèdit. Açò és el que ha estat passant al País Valencià, on s'ha produït la quasi desaparició de les seccions de crèdit, que han estat absorbides per caixes d'estalvis i, sobretot, per caixes rurals. Per a evitar que aquest fet continue produint-se, cal establir acords de col·laboració amb entitats de crèdit de l'economia social principalment, i sense

comportaments oportunistes. La tasca de l'Institut Català de Finances (ICF) podria ser clau, aclarint la situació legal de les seccions de crèdit i possibilitant que operen amb els socis i la cooperativa sense necessitat de dependre d'altres entitats de crèdit, donant-los cobertura directa. Al mateix temps, l'ICF ha de garantir els comportaments ètics i de solvència de les seccions de crèdit per a evitar nous casos de crisi. Els casos de crisi financera de seccions de crèdit, encara que són molt puntuals, fan molt de mal al sector perquè tenen un ressò molt gran i els detractors d'aquestes

aprofiten per a demanar-ne la desaparició. Analitzar el que ha passat al País Valencià podria ajudar a entendre millor on estan els riscos i com s'hauria d'actuar per a mantenir-les. També s'ha de tindre en compte que les seccions de crèdit, encara que no tenen personalitat jurídica pròpia i no són entitats de crèdit, estan regulades pels supervisors bancaris i tenen una normativa tan o més restrictiva que la imposada a les entitats de crèdit; per la qual cosa el risc de fallida és el mateix que en el cas de qualsevol banc, o inclús menor per les majors restriccions en la seua operatòria amb els clients.

Les cooperatives agràries haurien de dissenyar un pla d'actuació conjunt per a garantir la continuïtat de les seues seccions de crèdit, fins i tot compartint una mateixa marca i estratègia financera, a través de la qual millorar el seu poder de mercat i de negociació enfront de l'administració pública i del comportament oportunista dels bancs. La professionalització de la gestió de les seccions de crèdit és, també, un repte que haurien d'afrontar, però de manera cooperativa, establint xarxes de coneixement compartit per a superar les possibles limitacions derivades de la baixa dimensió. Assegurant aquestes millores empresarials, la continuïtat de les seccions de crèdit estaria garantida i les cooperatives agràries podrien continuar aprofitant els seus avantatges. ■

Referències bibliogràfiques:

- SANCHIS, J. R., *La banca que necesitamos*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2013.
- *Es posible un mundo sin bancos? La revolución de las finanzas éticas y solidarias*. Barcelona: El Viejo Topo, 2015.

Qüestió de principis

Josep Busquets

Cooperativa Cultural Rocaguinarda

@rocaguinarda_

Per a qui llegir és més un exercici intel·lectual que un passatemps, més un espai per a viure i comprendre la realitat que un entreteniment, gosem fer referència a dos títols de llibres i dos autors que no poden passar desapercebuts: *El principio esperanza* i *El principio de responsabilidad*. Dos títols ben significatius. Formen part d'aquell gènere, la filosofia, que costa agafar-t'hi, en primer lloc per un respecte mal entès i després perquè no ens l'han apropiat —ans al contrari— en el procés formatiu. No serà per manca de temps tampoc, sinó de predisposició i ganes, com en tot.

Tot reconeixent que són dues obres de fort contingut. Massissos com els seus noms indiquen, formulen, amb un plantejament rigorós, dos conceptes de rabiosa entrada a un avui carregat de falses certeses i masses incerteses. Quan tot sembla —si no fos per la crisi que ho ha vingut a pertorbar!— que la ciència i els avançaments tècnics que se'n deriven ens han de portar a un món pletòric de béns per al gaudi personal esperonant-nos a fer cua per no quedar-nos enrere, aquestes dues grans obres ens ajuden a sortir d'aquest fals somni per obrir perspectiva i futur. Ningú no pot negar que vivim en un món accelerat pels canvis, que no dona temps a pair-los i que, a causa d'això, tires la tovallola si no vols fer l'esforç personal d'orientar-te i no perdre el “teu” nord ètic i el nord societari. El fet de viure abocats a la immediatesa, conduïts per forces alienes, ens provoca un cansament desmesurat que prové de fora nostre i que sovint

es tradueix a dimitir de tu mateix, fent que les pròpies opcions acabissent cedides a un altre. Dic això per la impersonalització de múltiples decisions que sumen a desfavor dels propis interessats. També a això fan referència els dos autors.

Els llibres en qüestió són penetrants en dos conceptes cabdals i plens de futur. Estaria simplement dit afirmant que “l'esperança és l'últim que es perd”, o bé que “cal ser responsable” i tothom entendria què volem dir. Els autors, amb una gran habilitat, gradualment ens porten a un terreny de comprensió i cohesió d'això tan simple, i per simple també volàtil, que ens deixa impertorbables, sense ànim d'anar més enllà: ja en tenim prou. Sabem que té el significat que té i ens quedem tan amples. Doncs bé, tant l'esperança com la responsabilitat, arran de l'alt contingut i significat dels mots, et fan passar, en llegir-los, de l'actitud passiva i resignada a una altra de respecte i estímul per a poder replantejar el *modus* (de vida) operandi convencional per tal d'esdevenir operadors actius creant i recreant, tot justificant actituds de vida personalitzats que no tenen res a veure amb els comportaments que estem acostumats veure i (con)viure. He aplegat els dos autors perquè es complementen, tot i la crítica que l'un fa de l'altre, com sol ser habitual entre filòsofs. Van ser coetanis, encara que un donà a conèixer la seva obra abans que l'altre i, per tant, aquest segon va poder respondre al primer. Dit de manera matussera i simple, que l'esperança fonamentada ha d'anar acompanya-

da d'una praxis de responsabilitat en tot moment en una societat freda, distant i buida de sentit com la d'avui. Dos conceptes pels quals la filosofia clàssica hi ha passat només pel damunt, i que ells, atenent la vida actual, han entès que tenen un significat fecund per al futur d'una humanitat carregada de tòpics i pràctiques inservibles i negatives. Ah, us invito a perdre el respecte a la filosofia: llegiu-ne. ■

BLOCH, ERNST.

El principio esperanza (I).
Madrid: Editorial Trotta, 2007
ISBN: 978-84-8164-696-2
520 pàgines
14 x 23 cm

JONAS, HANS

El principio de responsabilidad. Ensayo de una ética para la civilización tecnológica.
Barcelona: Editorial Herder, 1995
ISBN 978-84-254-1901-0
400 pàgines
14,1 x 21,6 cm

Aquest llibre el trobareu a la llibreria de Rocaguinarda cooperativa cultural.

www.rocaguinarda.org

ROCAGUINARDA
Cooperativa Cultural

Recomanacions per a Sant Jordi

La Caníbal SCCL

La llibreria La Caníbal SCCL entén els llibres com a eina de transformació social; informacions, assajos, opinions, ficcions i poètiques que desmunten la inevitabilitat de les opressions contemporànies i dibuixen els altres mons que aquestes oculten, per donar lloc a trobades, discussions i pràctiques a la vida quotidiana. Des d'aquí us proposem un grapat de llibres del nostre fons que, més enllà de la novetat editorial, considerem inspiradors i plens de veritat per a una economia social, ecològica, descolonitzadora, feminista, anticapitalista. Hi trobareu un conte per a infants sobre l'acció col·lectiva i autogestiva i la reapropiació dels espais públics; una narració en primera persona de la misèria del capitalisme urbà i la violència sobre les vides precaritzades; un recull actualitzat de projectes molt propers per a viure de forma més ecològica, des del periodisme cooperatiu; sabers feministes que redefeixen els camps de la política i l'economia des de les pràctiques agrícoles o el treball de cura; projectes de descolonització del coneixement i de l'ordre simbòlic que perpetua el saqueig global; una advertència contra el TTIP com a gran amenaça que afronten totes aquestes pràctiques i vides; i una anàlisi de cas de com el capital transnacional opera també en l'àmbit de la cultura mitjançant patronats i fundacions d'empresa privada neoliberals. ■

La calle es libre
Monika Doppert, Kurusa (il·l.)
Ekaré, 1981

Yo, precario
Javier López Menacho
Los Libros del Lince, 2013

Treinta y dos ideas para vivir de forma más ecológica
Mariana Vilnitsky (coord.)
Alternativas Económicas SCCL, 2016

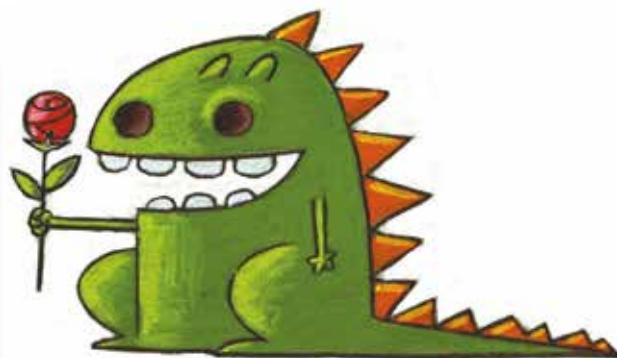
Género, agroecología y soberanía alimentaria. Perspectivas ecofeministas
Emma Siliprandi i Gloria Patricia Zuluaga (coords.)
Icaria, 2014

Revolución en punto cero. Trabajo doméstico, reproducción y luchas feministas
Silvia Federici
Traficantes de Sueños, 2013

Epistemologías del Sur (Perspectivas)
Maria Paula Meneses i Boaventura de Sousa Santos (eds.)
Akal, 2014

Para entender el TTIP. Una visión crítica del Acuerdo Transatlántico de Comercio e Inversiones
Carlos Taibo
Libros de la Catarata, 2016

Privatizar la cultura
Chin-tao Wu
Akal, 2007

Aquests llibres els trobareu a la llibreria La Caníbal

www.lacanibal.net

La CANÍBAL
Carrer Nàpols, 314 | 08025 Barcelona | +34 930 087 605
info@lacanibal.net

La salut intestinal

Laura Sánchez

Dietista

@COS_Cooperativa

Tenir un bon intestí és clau per a mantenir la salut. L'intestí és el lloc on fem la major part de la digestió i on absorbim els nutrients que ens alimentaran les cèl·lules (sucres, proteïnes, greixos, vitamines, minerals, aigua, etc.).

A més a més, a l'intestí hi viuen milions de bacteris i fongs (flora intestinal) que ens defensen dels elements nocius que ens entren al cos a través de l'aparell digestiu (altres bacteris, virus, tòxics, etc.). A l'intestí també s'hi fabrica la major part de la serotonina del cos. La serotonina, popularment coneguda com a hormona de la felicitat, és l'encarregada de regular l'estat d'ànim, la sensació de sacietat, el desig sexual, la temperatura corporal, la son, etc.

Què és allò que danya l'intestí

La principal causa dels problemes intestinals és l'adopció d'una dieta incorrecta. Quan fem una dieta desequilibrada, mengem coses que no acabem de pair bé o abusem de substàncies irritants, es genera una agressió continuada contra l'intestí.

Com a conseqüència d'aquesta agressió, les cèl·lules intestinals fallen i deixen passar a la sang substàncies tòxiques o sense digerir, la qual cosa fa que es generi una resposta del sistema immunitari (inflamacions, al·lèrgies, intoleràncies, sensibilitats, etc.). I la flora intestinal es desequilibra i deixa de protegir-nos. Tot això fa que l'intestí no funcioni correctament i que comencin a alterar-se els òrgans que en depenen.

En cas que no tinguem un intestí en bones condicions, podem trobar-nos amb problemes com ara aquests:

- dèficit de vitamines i minerals, que poden desembocar en problemes més greus (anèmia, osteoporosi, etc.),
- infeccions (candidiasi, diarrea, etc.),
- alteracions en altres òrgans que treballen conjuntament amb l'intestí (estómac, fetge, ronyó, pell, etc.),
- depressió, ansietat o hiperactivitat (degudes a la falta de serotonina intestinal),
- problemes a les articulacions (hi ha connexió entre el líquid articular i l'intestí).

Què podem fer

Hem d'adquirir uns bons hàbits dietètics. Una dieta equilibrada, lliure de substàncies que ens facin mal, ens farà mantenir una bona salut.

Habitualment, les substàncies que causen més dany a l'intestí són el sucre, els lactis i el gluten.

La dieta actual, plena d'aliments processats i amb una gran quantitat d'aquests d'ingredients, és la responsable que cada dia s'incrementin els problemes de salut. Aprendre a fer una bona dieta i mantenir hàbits de vida saludables són dues accions clau per a mantenir una bona salut. ■

3r Premi del Primer Concurs Internacional d'Humor Gràfic sobre Drets Laborals

Autor **Ferran Martín**, "Ferran", dibuixant freelance català que treballa com a ninotaire de premsa, caricaturista i il·lustrador editorial. Ha col·laborat amb "El Terrat", amb les revistes "Mala Impresión", "El Batracio Amarillo", "A las Barricadas" i a "El Viejo Topo", "El Virus Mutante" i "El Jueves". L'any 2014 va publicar un recopilatori antològic de les seves millors vinyetes amb l'editorial Efadós, titulat "Catacrack".

Agraïments a CGT Catalunya i Associació l'Oliva. www.concurshumorgraficdretslaborals.wordpress.com

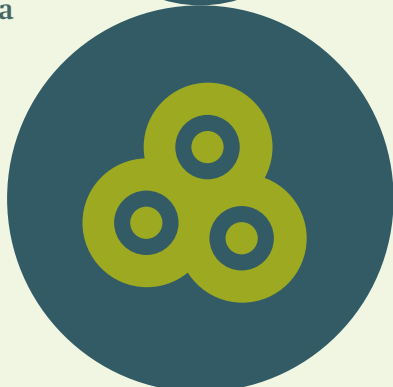
Aprendre

Informe-vos,
forme-vos i projecteu-vos
per fer créixer la vostra
cooperativa

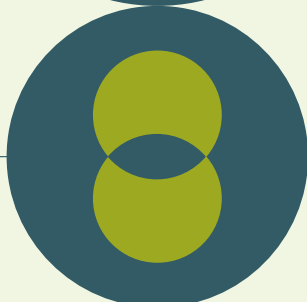
Connectar

Descobriu sinèrgies i
punts de connexió entre
cooperatives a partir de
les diferents activitats
proposades a la FCTC

Compartir

Som un espai d'intercanvi
on cada cooperativa
federada pot beneficiar-se
de l'experiència d'altres
membres de la FCTC

**La Federació,
un espai per
intercooperar**

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

Premià 15, 1r. 08014 Barcelona.
933 188 162.
www.cooperativest treball.coop
Segueix-nos a les xarxes:
Facebook i Twitter

Cuina fàcil, bona per a tu i per al territori

Partir peres... i el que faci falta

Carles Xiberta i Codina
Escuracassoles.cat*

Immersos ja de ple en la primavera, aquesta bonica estació ens porta, a banda d'al·lèrgies, orenetes i mosquits, una de les millors temporades de fruita de l'any. A més de poder degustar les últimes taronges i llimones, tenim de plena temporada les maduixes i els maduixots, les nespres, les peres i les prunes. Ah, i podem començar a gaudir dels primers albercocs i les primeres cireres.

No cal dir que la fruita, quan és bona i de confiança (en aquest cas, és quasi imprescindible fugir de grans superfícies i acostar-se als mercats o les fruiteries de proximitat), no necessita ser cuinada ni manipulada per a fruitar-ne com cal. Font natural de vitamines (ii sense colesterol!), és deliciosa tal com raja (de l'arbre, s'entén). De totes maneres, també pot ser un gran ingredient per a molts plats, sigui com a protagonista o com a secundari... i no només per postres! Aquí us en proposem uns quants:

Com a entrant, una esqueixada de bacallà amb tres vermells: necessitareu bacallà dessalat i esqueixat, pebrot vermell, tomàquet, cireres i oli d'oliva. Talleu tots els ingredients a talls petits (no us oblideu de treure els pinyols de les cireres) i amanieu-los generosament amb l'oli d'oliva. Si us agrada, també podeu afegir-hi un xic de pebre i un raig de vinagre. I, per fi, deixeu reposar l'esqueixada unes quantes hores a la nevera.

De plat principal us proposem llom de porc amb albercocs. Comprreu una bona peça de llom de porc i uns quants albercocs. També necessitareu farigola, llorer i un parell de gots de vi blanc sec. Escalfeu el forn a 180°. Salpebreu el llom i enrossiu-lo pels dos costats al foc en una cassola. Renteu i espinoleu quatre o cinc

albercocs i passeu-los per la batedora fins a obtenir un puré. Incorporeu la salsa a la cassola juntament amb el vi i les herbes i poseu-la al forn durant 15 minuts (passats uns sis o set, tombeu la carn). Mentrestant, renteu, peleu i espinoleu cinc o sis albercocs més. Afegiu-los a la cassola partits per la meitat passats els 15 minuts, i torneu a tombar la carn. Deixeu que es cogui uns 10 o 15 minuts més (comproveu el punt de cocció fent un tall a la carn i comprovant que estigui rosadeta de dins).

I, per rematar, farem una coca de prunes per postres: necessiteu una dotzena de prunes, una massa de coca de pasta de full, un grapat d'ametlles filetejades, sucre morè i mantega. Unteu amb mantega un motlle per a anar al forn, cobriu-lo amb la massa de coca i punxeu-ne la base amb una forquilla perquè no s'infla. Col·loqueu sobre la massa els talls de pruna (en forma de mitges llunes), escampeu-hi el sucre morè pel damunt i enforneu-la durant uns 20 minuts. Passat aquest temps, poseu-hi les ametlles i coeu-la 5 minuts més. Serviu-la freda. I, com aquestes, moltes i moltes altres. Busqueu, experimenteu, proveu. Incorporeu la fruita a les amanides, per exemple. A la cuina, com en tantes coses a la vida, la imaginació té molt poder. ¡Bon profit! ■

Origen de les receptes:

- Esqueixada amb tres vermells: adaptada de aromafiguera.gastronomicament.cat
- Llom de porc amb albercocs: adaptada de receptescartesians.cat
- Coca de prunes: adaptada de elbullirdeagus.com

Coca de prunes, CC-BY-SA Visual Omelette per Escuracassoles 2016.

* L'Escuracassoles és un projecte de cuina fàcil, bona per a tu i per al territori. Volem recuperar la cuina senzilla del dia a dia amb productes de proximitat i de temporada.

Donació de llibres

1. Asociación Madrileña de Entidades y Empresas de Inserción. *La exclusión social y el empleo en la Comunidad de Madrid*. Madrid: Popular, 2005.
2. Banca cooperativa y economía social en Europa. Madrid: Unión Nacional de Cooperativas de Crédito, 2004.
3. BRAZDA, JOHANN; SCHEDIWWY, ROBERT. *Consumer co-operatives in a changing world*. Ginebra: ICA, 1989.
4. CÒNSUL, ISIDOR. *Catalan literary activity in 1985*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1986 (Catalan Cultural Yearbooks; 1).
5. DAVID, MARCEL. *Los trabajadores y el sentido de su historia, el progreso*. Madrid: ZYX, 1968.
6. ESTEO SÁNCHEZ, FRANCISCO. *Cálculo de costes, producción y resultado interno*. Madrid: IMPI, 1989.
7. Informe anual de l'empresa catalana 2000. Anàlisi detallada de 1999. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2001.
8. L'Aiguadolç. *Revista de Literatura*, núm. 39. Dossier: "La literatura infantil i juvenil al País Valencià". Pedreguer: Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta, 2011.
9. La RDA da cumplimiento al Acta Final de la Conferencia de Helsinki. Documentos sobre la política de la República Democrática Alemana. Berlín: Panorama DDR, 1985.
10. L'Espill, núm 19. València: Tres i Quatre, 1983.
11. LOUIS, R. *Les coopérateurs et leur comptabilité coopérative. Manual de formation coopérative. Fascicule 4*. Ginebra: Bureau International du Travail, 1977.
12. Nuevos territorios para nuevas sociedades. IV Congreso Internacional de Ordenación del Territorio. Saragossa: CIOT, 2003.
13. ORELLANA, W. *El futuro del trabajo directivo. Análisis de la dirección en las empresas valencianas de trabajo asociado*. València: CIRIEC-España, 1995.
14. SANTESMASES I OLLÉ, JOSEP. *El cooperativisme agrari a Vila-rodona (1893-1939). Un exemple d'estructuració econòmica, social i política en la Catalunya vitivinícola*. Vila-rodona: Centre d'Estudis Gaià, 1996.
15. TORRENT I SELLENS, JOAN. *Innovació tecnològica, creixement econòmic i economia del coneixement*. Barcelona: CTESC, 2004.

■ La Biblioteca de la Fundació Roca Galès està al servei de totes aquelles persones que volen consultar temes referents a cooperativisme i economia social.

■ Agraïm la col·laboració de totes aquelles persones i entitats que amb les seves donacions han contribuït a assolir els 5.000 exemplars que actualment la nostra biblioteca pot oferir als seus lectors.

■ Segueixen arribant nous llibres, i a fi d'obtenir l'espai necessari, hem cregut oportú fer una reestructuració de la biblioteca, retirant les obres de les quals disposem més d'un exemplar, i d'aquelles que no tracten específicament dels temes sobre els quals estem especialitzats.

■ Cada mes, la biblioteca de la Fundació Roca Galès publicarà a Cooperació Catalana un llistat de quinze títols d'aquest tipus de material.

■ Aquests llibres podran ser obtinguts de forma gratuïta per qualsevol persona o entitat que hi estigui interessada.

■ Com obtenir aquests llibres:

- Cal demanar-los per telèfon o per fax a la bibliotecària en horari de la biblioteca.
- Durant un període de trenta dies posteriors a la seva publicació.
- Els llibres s'hauran de recollir a la Fundació Roca Galès i prèviament s'haurà d'omplir una fitxa amb les dades personals.
- En cap cas no es podrà fer un ús comercial del material obtingut.
- Les peticions seran ateses per rigorós ordre de comanda.

BIBLIOTECA DE LA Fundació ROCA GALÈS

Horari:
de dilluns a dijous de 9:30 a 13 h.
dimarts i dijous de 16 a 19 h.
Telèfon: 93 215 48 70
Fax: 93 487 32 83
a.e.: biblioteca@rocagales.cat
www.rocagales.cat

La Biblioteca de la Fundació Roca Galès ha rebut de nou una extensa donació de llibres de temàtica cooperativista, economia social, medi ambient i altres, que ha incorporat als seus fons. Tot i això, té un considerable romanent que posa a disposició de les persones i entitats que hi puguin estar interessades. Cal convenir dia i hora amb la bibliotecària per venir a triar-los.

Retalls

Elisenda Dunyó

CIRIEC-ESPAÑA, REVISTA DE LA ECONOMÍA PÚBLICA, SOCIAL Y COOPERATIVA

Núm. 85. Desembre del 2015. València

www.ciriec-revistaeconomia.es
ciriec@uv.es

Últim número de la revista, rebut aquest mes de març. De periodicitat quadrimestral, gairebé tots els seus articles són redactats en castellà, i uns quants, en anglès. És un monogràfic dedicat a la responsabilitat de les empreses. Hi han deu articles sobre aquest tema, que és analitzat des de diferents perspectives: des de la descripció de l'actualitat de la responsabilitat social cooperativa (RSC) fins a propostes de nous models adaptats. Els autors tracten el tema des de cinc grans blocs, com ara la innovació i la creativitat: “La distància de la creació del valor en les empreses responsables”, article en què s’aporten idees sobre la possible existència de la correlació entre l’aplicació de la responsabilitat social i la capacitat de les empreses de crear un valor, principalment, sobre el compte de resultats. Un altre article: “La innovació i la creativitat com a motors de desenvolupament i RSC. El cas de les empreses de Guayaquil”. Un altre bloc és el que tracta, sobretot, de la sostenibilitat i el desenvolupament econòmic, amb els articles: “Incorporar el valor social en les licitacions públiques: Un model integral” i “Estratègies de sostenibilitat, responsabilitat social i innovació en el pla de negoci de la PYME”. Els dos textos següents plantegen un canvi en el paradigma empresarial orientat cap a una economia més social. L'article que els segueix presenta el resultat de les investigacions que influeixen en la quantitat i la qualitat de la RSC. A “L'efecte mediador de la RSE amb relació a l'orientació emprenedora i la seva aplicació a les cooperatives agroalimentàries” s’analitza l'efecte mediador de la RSE. Els dos últims escrits s’inclouen en el bloc en què predomina el benestar i l'eficiència. Un altre: “El mesurament del benestar econòmic mitjançant les macromesures de comptabilitat nacional”. I l'últim títol: “La relació entre la internacionalització i l'eficiència en les organitzacions no lucratives”. ■

EL COOPERATIVISMO

Núm. 28. Abril del 1916. Barcelona

Fa cent anys de la publicació d'aquest número d'aquesta revista escrita en llengua castellana i que tenia una periodicitat quinzenal. En el sumari hi han els títols següents: “La nostra satisfacció”, un article en què es mostra la immensa satisfacció perquè en les últimes eleccions va ser elegit com a diputat pel districte de Sabadell “el bon amic i mestre” J. Salas Anton, “que així podrà representar la renovació de la societat per a la cooperació”. Del text següent, titulat “El problema obrer i la manera de solucionar-lo”, en traduïm literalment un paràgraf: “Quan un obrer entengui la transcendència del sindicalisme i de la cooperació col·lectivista, sense partidisme i sense individualisme, llavors serà la manera de fer front a tots els problemes. La companyonia antiegoista es desenvolupa en concordança amb la pràctica contínua i serena del sindicalisme i la cooperació, units pel col·lectivisme voluntari, que és la base redemptora del treballador.” L'article següent és “La cooperació mundial”, de M. Renté. En la “Crònica nacional” es descriuen els actes que es portaven a terme aquells dies, com ara la celebració del primer aniversari de la cooperativa La Econòmica Ripollès. Després hi ha la “Crònica comercial”, en què reflecteix el moviment comercial de la Secció Econòmica de la Cambra Regional i la llista de les cooperatives compradores de la mateixa secció. La publicació s’acaba amb la “Secció amena”, que en aquest número parla del sulfat de coure, amb referències pràctiques. ■

SERVEIS AUDIOVISUALS PER A ASSEMBLEES DE COOPERATIVES I ENTITATS

més TRANSPARENTS

L'enregistrament audiovisual és un complement a l'acta de la vostra assemblea i un document consultable per a totes les sòcies.

més ACCESSIBLES

L'*streaming* permet emetre la vostra assemblea per Internet i ser visionada en directe des de qualsevol dispositiu connectat.

més DINÀMIQUES

Les video-memòries mostren les dades, fites i accions dutes a terme per la vostra entitat, d'una manera més fresca i innovadora.

més EMOTIVES

Un reportatge amb entrevistes i les imatges més destacables, per donar valor i emfatitzar l'assemblea com un espai de funcionament col·lectiu.

JÀ HAN FET
EL GIR
AMB NOSALTRES

som
energia

coop57
cooperativa

Abacus
Cooperativa

fiare
Banca Ètica

Setem

**Consell Nacional
de la Joventut
de Catalunya**
Participem
per transformar!

**FEDERACIÓ DE
COOPERATIVES
AGRÀRIES
DE CATALUNYA**

**Cooperatives de Treball
de Catalunya**

MÉS INFO I EXEMPLES

assemblees.claraboia.coop

I A MÉS A MÉS...

ENREGISTRAMENT I EDICIÓ · REALITZACIÓ AMB MULTI-CÀMERES · DVD/BLURAY AUTHORIZING · MOTION GRAPHICS
STREAMING · FOTOGRAFIA · DISSENY WEB · LLOGUER DE MATERIAL AUDIOVISUAL · LABORATORI DE VÍDEO

SOM LA COOPERATIVA DEL VÍDEO

📍 carrer Damià Campeny, 22 · 08301 Mataró (Barcelona)

☎ 93.188.40.16

💻 www.claraboia.coop